ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ РИНКОВИХ ВІДНОСИН»

СХВАЛЕНО

Вченою радою ВНЗ „Київський університет ринкових відносин”

„21” травня 2026р

Протокол № 7

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор ВНЗ „Київський університет ринкових відносин”

_____ Ірина ЧЕРЕВАНЬ

„21” травня 2026р

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ С1 ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ (ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ) ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ВНЗ «КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ РИНКОВИХ ВІДНОСИН» В 2026 РОЦІ НА ОСНОВІ ЗДОБУТОГО СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР», «МАГІСТР» (ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «СПЕЦІАЛІСТ») ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ С1 ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ (ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ)

КИЇВ 2026

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
2. ПРОГРАМНІ РОЗДІЛИ З МІКРОЕКОНОМІКИ
3. ПРОГРАМНІ РОЗДІЛИ З МАКРОЕКОНОМІКИ
4. ПРОГРАМНІ РОЗДІЛИ З ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА
5. ПРОГРАМНІ РОЗДІЛИ З МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового іспиту для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти до ВНЗ «Київський університет ринкових відносин» в 2026 році на основі здобутого ступеня вищої освіти «бакалавр», «магістр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст») за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) складено на основі Програми предметного тесту з економіки та міжнародної економіки єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 21 листопада 2025 року № 1533.

Програма фахового іспиту для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти до ВНЗ «Київський університет ринкових відносин» в 2026 році на основі здобутого ступеня вищої освіти «бакалавр», «магістр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст») за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) передбачена для осіб, які згідно з Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ВНЗ «Київський університет ринкових відносин» в 2026 році мають право складати фаховий іспит замість ЄФВВ в закладі вищої освіти.

Програма передбачає 4 тематичні розділи:

1. Мікроекономіка.

2. Макроекономіка.

3. Економіка підприємства.

4. Система міжнародних економічних відносин

Фаховий іспит передбачає оцінювання готовності вступника до опанування програми магістерського рівня спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування».

Фаховий іспит передбачає перевірку знань у вигляді тестових завдань і містить 100 завдань.

Фаховий іспит передбачає перевірку знань у вигляді тестових завдань і містить 100 завдань.

90 тестових завдань будуть із вибором однієї правильної відповіді та 10 завдань відкритої форми з короткою відповіддю. Неструктуровані завдання з короткою відповіддю, які можна зробити без калькулятора та спеціальних таблиць, не передбачатимуть складних математичних розрахунків.

За кожну правильну відповідь учасник тестування отримує 1 бал, тобто максимальна кількість балів складатиме 100.

На виконання усіх предметних тестів абітурієнтам відведено 120 хвилин.

Фаховий іспит проводиться в очній або дистанційній формі з використанням технологій дистанційного навчання «Google» та сервісу відеоконференцій «Zoom» з обов'язковою відеофіксацією процесу проведення випробування.

УЗАГАЛЬНЕНА СТРУКТУРА ПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУ

Найменування розділу	Питома вага розділу
1. Мікроекономіка	19-21%
2. Макроекономіка	19-21%
3. Економіка підприємства	29-31%
4. Система міжнародних економічних відносин	29-31%

2. ПРОГРАМНІ РОЗДІЛИ З МІКРОЕКОНОМІКИ

1. **Основи економіки. Ефективність використання ресурсів.**

1.1. Предмет і функції економічної науки. Рівні економічного аналізу. Визначення: Макроекономіка. Мікроекономіка. Мезоекономіка. Мегаекономіка.

1.2. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Межа виробничих можливостей (крива трансформації). Альтернативна вартість. Економічна ефективність.

1.3. Загальнонаукові методи економічного аналізу. Граничний аналіз. Економічні показники. Номінальні і реальні змінні. Поняття нормативної і позитивної економіки.

2. **Попит, пропозиція та ринковий механізм.**

2.1. Попит і закон попиту. Аналіз змін попиту та величини попиту. Нецінові визначники попиту.

2.2. Суть та види еластичності попиту. Цінова еластичність попиту і загальний виторг виробника. Економічна інтерпретація значень коефіцієнтів різних видів еластичності попиту.

2.3. Пропозиція і закон пропозиції. Аналіз змін пропозиції та величини пропозиції. Нецінові визначники пропозиції. Цінова еластичність пропозиції.

2.4. Ринкова рівновага. Визначення рівноважної ціни та рівноважної кількості товару. Надлишок виробника і надлишок споживача. Вплив змін попиту й пропозиції на рівноважну ціну та рівноважну кількість товару на ринку.

2.5. Прямий і непрямий вплив держави на ринкову рівновагу. Наслідки запровадження максимальних і мінімальних цін. Аналіз впливу непрямих податків, дотацій і субсидій на ринкове становище покупців і продавців. Чисті втрати суспільства.

3. **Теорії поведінки споживача.**

3.1. Корисність в економічній науці і проблеми її виміру. Функція корисності. Сукупна і гранична корисність. Закон спадної граничної корисності блага.

3.2. Сутність раціонального вибору споживача. Поняття «рівноваги споживача». Правило рівноваги споживача за умови споживання набору благ.

3.3. Криві байдужості (індиферентності) та їх властивості. Коефіцієнт граничної норми заміни (заміщення) благ. Карта кривих байдужості.

3.4. Бюджетне обмеження та можливості споживача. Рівновага споживача з позицій порядкового (ординалістського) підходу. Реакція споживача на зміну цін товарів і доходу споживача. Модель (крива) «дохід - споживання». Модель (крива) «ціна - споживання».

4. **Теорія виробництва і витрат**.

4.1. Параметри функціонування підприємства як мікроекономічної моделі. Суть виробництва. Технологія виробництва. Поняття і параметри виробничої функції. Виробнича функція з одним змінним фактором. Закон спадної граничної продуктивності змінного фактора виробництва. Сукупний, середній та граничний продукт, їх взаємозв'язки. Стадії виробництва.

4.2. Виробнича функція з двома змінними факторами. Крива виробничої байдужості (ізокванта): поняття і властивості. Лінія однакових витрат виробництва (ізокоста). Правило рівноваги виробника.

4.3. Економічний і бухгалтерський підходи до визначення витрат виробництва. Явні і неявні витрати виробництва. Економічний, бухгалтерський і нормальний прибуток.

4.4. Постійні, змінні, сукупні витрати виробництва. Середні і граничні витрати виробництва у короткостроковому періодах. Постійний, зростаючий та спадний ефекти масштабу виробництва.

5. **Ринкові структури. Досконала конкуренція, монополія, монополістична конкуренція, олігополія**.

5.1. Сутність ринкової структури. Види ринкових структур.

5.2. Суть, ознаки та умови функціонування ринку досконалої конкуренції. Ефективність ринку досконалої конкуренції. Умови рівноваги фірми-досконалого конкурента у довгостроковому і короткостроковому періодах.

5.3. Характерні ознаки ринкової структури чистої монополії. Види монополій. Порівняльна оцінка конкурентного та монопольного ринків. Суспільні витрати від діяльності монополіста. Умови рівноваги монополіста у довгостроковому і короткостроковому періодах.

5.4. Характерні ознаки ринкової структури монополістичної конкуренції. Нецінова конкуренція в умовах монополістичної конкуренції. Умови рівноваги виробника у

довгостроковому і короткостроковому періодах. Ефективність монополістичної конкуренції. Особливості організації олігопольного ринку. Види олігополій. Економічні наслідки олігополій.

3. ПРОГРАМНІ РОЗДІЛИ З МАКРОЕКОНОМІКИ

1. **Макроекономічні показники в системі національних рахунків.**

1.1. Основні показники системи національних рахунків та методи їх визначення: Валовий внутрішній продукт (ВВП), Валовий національний продукт (ВНП), Чистий внутрішній продукт (ЧВП), Національний дохід (НД). Три методи обчислення ВВП.

1.2. Кейнсіанські функції споживання і заощадження. Гранична схильність до споживання та заощадження. Середня схильність до споживання і до заощадження. Чинники споживання та заощадження.

1.3. Суть та види інвестицій (валові і чисті; реальні і фінансові; короткострокові та довгострокові; прямі і портфельні; венчурні і безризикові). Автономні і похідні (індуковані) інвестиції. Мультиплікатор інвестицій.

1.4 Сукупні видатки. Рівноважний рівень ВВП. Кейнсіанський хрест. Мультиплікатор видатків. Мультиплікатор податків. Інфляційний і рецесійний розрив.

2. **Сукупний попит і сукупна пропозиція.**

2.1. Сукупний попит: суть та структура. Цінові та нецінові чинники впливу на сукупний попит. Крива сукупного попиту та її переміщення.

2.2 Сукупна пропозиція: суть та чинники впливу. Крива сукупної пропозиції та її переміщення. Сукупна пропозиція в короткостроковому та довгостроковому періодах.

2.3. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції в короткостроковому та довгостроковому періодах.

3. **Макроекономічна нестабільність.**

3.1. Діловий цикл та його фази (спад, дно, піднесення, вершина). Причина економічних коливань. Малі, середні та довгі цикли.

3.2. Інфляція: суть, причини виникнення, види та соціально-економічні наслідки. Рівень та темп інфляції.

3.3. Антиінфляційна політика: суть та види (активна, пасивна).

3.4. Безробіття та його види (структурне, фрикційне, циклічне). Природна норма безробіття.

4. **Грошовий ринок та банківська система. Монетарна політика держави.**

4.1. Грошовий ринок та його агрегати.

4.2. Попит на гроші. Пропозиція грошей. Простий депозитний мультиплікатор. Рівновага на грошовому ринку.

4.3. Монетарна політика: суть, цілі та види (політика «дорогих» і «дешевих» грошей).

5. **Фіскальна політика: суть, види (дискреційна та недискреційна). Крива Лаффера.**

6. **Економічне зростання: суть та типи (екстенсивний та інтенсивний). Фактори економічно зростання**.

7. **Людські ресурси та людський розвиток. Сталий людський розвиток. Складові індексу людського розвитку**.

8. **Соціальна економіка та політика**.

8.1. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики. Види та інструменти соціальної політики.

8.2. Державні соціальні стандарти (прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата, мінімальна пенсія).

4. ПРОГРАМНІ РОЗДІЛИ З ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

1. **Основи функціонування підприємства**

1.1. Підприємство як суб'єкт господарювання: сутність та напрями діяльності (маркетингова, управлінська, фінансово-економічна, виробнича, обліково-контрольна), інноваційна).

1.2. Види підприємств (за метою і характером діялності: комерційні та некомерційні, за формою власності: приватні, колективні, комунальні, державні, змішані; за національною належністю капіталу: національні, з іноземними інвестиціями, іноземні, змішані; за масштабами діяльності: великі, середні та малі) та їх об'єднань (асоціація, кооперація, консорціум, концерн, картель, трест, промислово-фінансові групи, холдинги).

1.3. Середовище господарювання підприємства: внутрішнє (мікросередовище), проміжне (мезосередовище) та зовнішнє (макросередовище).

2. **Структура та управління підприємством**

2.1. Функції (планування, організація, мотивація, контроль) та методи управління підприємством (організаційні, економічні та соціально-психологічні).

2.2. Типи організаційних структур управління підприємствами (лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, матрична та дивізіональна).

2.3. Поняття виробничої структури та соціальної інфраструктури підприємства.

2.4. Техніко-технологічна база підприємства та суспільні форми організації виробництва (концентрація, спеціалізація, кооперування, комбінування, конверсія і диверсифікація).

5. **Планування діяльності підприємства.**

5.1. Планування: сутність та різновиди планів підприємства. Стратегічне, тактичне і оперативне планування.

5.2. Бізнес-план: визначення та його розділи (резюме, опис продукції (послуг); маркетинг-план; виробничий план; організаційний план; фінансовий план; оцінка ризиків.)

5.3. Поняття економіко-математичної моделі та моделювання. Класифікація моделей. Поняття адекватності моделі. Модель «чорної скриньки». Основні етапи побудови економіко-математичної моделі.

5.4. Поняття статистичної залежності між змінними. Суть кореляційного зв'язку. Критерії оцінювання статистичної значущості лінійного зв'язку.

6. **Ресурсне забезпечення.**

6.1. Основний капітал (необоротні матеріальні активи): сутність, видова структура, знос, амортизація, фондовіддача, фондомісткість та фондоозброєність.

6.2. Оборотний капітал (оборотні активи): сутність, видова структура, коефіцієнт оборотності та тривалість одного обороту.

6.3. Нематеріальні ресурси та нематеріальні активи: сутність, види та амортизація.

6.4. Інновації: сутність, різновиди та інноваційний процес.

7. **Витрати та результати діяльності підприємства.**

7.1. Собівартість продукції та кошторис витрати (матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати).

7.2. Ціна на продукцію(послуги): сутність та функції (обліково-вимірювальна, розподільча та стимулююча). Різновиди цін (договірні, вільні, регульовані, роздрібні та оптові).

7.3. Дохід на прибуток підприємства (валовий, чистий).

7.4. Ефект та ефективність діяльності підприємства: сутність та відмінності.

8. **Персонал підприємства. Економіка праці.**

8.1. Персонал підприємства, категорії персоналу. Мотивація персоналу.

8.2. Сутність заробітної плати як соціально-економічної категорії. Номінальна і реальна заробітна плата. Форми оплати праці.

8.3. Соціально-трудові відносини на підприємстві: сутність поняття. Суб'єкти соціально-трудових відносин: держава, роботодавці та наймані працівник.

5. ПРОГРАМНІ РОЗДІЛИ З МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

1. **Міжнародна економічна система.**

1.1. Міжнародна економічна система: сутність та її елементи.

1.2. Форми міжнародних економічних відносин.

1.3. Міжнародний поділ праці.

2. **Міжнародна торгівля товарами та послугами.**

2.1. Теорії міжнародної торгівлі.

2.2. Форми, методи та показники міжнародної торгівлі.

2.3. Торговельний баланс.

2.4. Зовнішньоторговельний контракт. Міжнародні торговельні терміни (ІНКОТЕРМС-2020).

2.5. Регулювання міжнародних торговельних відносин.

3. **Міжнародний рух капіталу.**

3.1. Форми і чинник міжнародного руху капіталу.

3.2. Прямі іноземні інвестиції. Портфельні інвестиції.

3.3. Міжнародний інвестиційний ринок: сутність, структура.

4. **Міжнародна трудова міграція. Світовий ринок праці.**

4.1. Поняття, форми міжнародної міграції робочої сили.

4.2. Основні причини, напрями та закономірності міжнародної міграції робочої сили. Наслідки міжнародної міграції: економічні, соціальні.

4.3. Світовий ринок праці.

4.4. Регулювання міжнародних міграційних процесів.

5. **Міжнародне науково-технічне співробітництво.**

5.1. Сутність технологій і міжнародного трансферу технологій. Форми передачі та захисту технологій. Способи комерційного і некомерційного міжнародного трансферу технологій.

5.2. Регулювання світового ринку технологій.

6. **Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини.**

6.1. Валюта: поняття, типи та види. Резервні валюти. Валютний курс та валютне котирування.

6.2. Валютна система. Типи валютних систем: національна, регіональна, світова. Еволюція світової валютної системи. Європейська валютна система.

6.3. Світовий валютний ринок: сутність, функції, структура, суб'єкти. Поняття та види валютних операцій.

6.4. Регулювання валютних операцій на міжнародному та національному рівнях.

7. **Міжнародна економічна інтеграція**.

7.1. Типи міжнародної економічної інтеграції.

7.2. Економічні ефекти міжнародної економічної інтеграції.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Кожна правильна відповідь на теоретичне (тестове) питання оцінюється в 1 бал, а неправильна – у 0 балів. Максимальна можлива кількість балів – 100 балів (100 тестових питань = 100 балів), мінімальна – 60 балів, нижче 60 балів – незараховано. Після цього, отримані вступником бали за відповіді на тестові завдання перераховуються в 200 – бальну шкалу .

Таблиця відповідності результатів 100-бальної шкали в 200 бальну

Шкала РСО за100-бальною шкалою	Шкала 100…200	Шкала РСО за100-бальною шкалою	Шкала 100…200
60	100	81	162
61	105	82	164
62	110	83	166
63	115	84	168
64	120	85	170
65	125	86	172
66	128	86	174
67	131	88	176
68	134	89	178
69	137	90	180
70	140	91	182
71	142	92	184
72	144	93	186
73	146	94	188
74	148	95	190
75	150	96	192
76	152	97	194
77	154	98	196
78	156	99	198
79	158	100	200
80	160		